

ΝΟΥΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 1 του Γεργίου 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 179

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. Απολογία (συνέχεια).

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Από τη «Φλογέρα του Βασιλιά».

ΒΡΜΟΝΑΣ. Delenda Carthago!

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. Το φέρεμα του χορού.

Τ. Τ. ΣΙ. Τα Έλληνικά δημοτικά τραγούδια.

ΚΝΟΥΤ ΧΑΜΣΟΥΝ. Το δαχτυλίδι (μετάφρ. Μ. Λυκιαρδόπουλου).

Β. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ. Απάντηση στις «Κριτικές Αναποδιές».

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ. Απολογία (συνέχεια) ΟΠΟΙΟΤΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ. Υπόμνημα του Ιωαννίδη Βοσπορίτη.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Ποήματα (Ο βοήθος της θύρας—Σύν Αθηνά...—Τέτατος χρόνος—Το Βασιλιά—Ο Μακρότης—Ψυχολογικό Ίδιωμα).

Ο. ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΩΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΑΠΟ ΤΗ «ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ»

Χαίρου, της Ρώμης βασιλεύ,

χάρητε μονάρχα!

(Βυζαντινός, επιθαλάμιος)

Και είταν ο Βάρδας ο Σκληρός της άντρας κορώνα,
Παλλ' άξιός γιά να στοχαστή και γιά να πράξη

Και είταν ο Βάρδας ο Σκληρός ο κλέφτης κι ο άπει-

Κι' ό μίγας άνυπόταχτος, και όργη Θεού και ά-

Που καθάραι με την αυγή και άφώνει με το βράδι,
Κι' ό φοβερός κι' ό πονηρός με τα γλυκά τ' ά λόγια

Και τα δεξά φερέματα, που γνώριζε να δένη

Τ' άπλου στρατιώτη την φυγή στη φούντα του σπα-

Και το εϊδώλο των άπιστων και των πιστων, και κάθε

Φάρας που θ' έβγαζ' ή Αραπιά και θ' άστελνε ή Σα-

Κ' ήρθε καιρός και μ' όκοφς κι' άπ' τη στεριά το

Το δρόμο κι' άπ' τη θάλασσα, και μ' όλα τ' έρματα του,

Κι' άπ' τα δεκά μου πιο γερά, σφιχταπερίπλεξέ με,

Έμένα τον άγνωστευτή και τον άφέντη έμένα

Τών τόπων των τετράπλων, σε πλοκαμούς φιδί-

Όσο που σήμαν' ή ώρα του, και βρέθηκε μπροστά μου

Κι' αυτός άνήμπορος, τυφλός, άπόρρημα, συντρέμι,

Όταν ότίζουσα ν' έκ' όταν ν' έκ' όταν ν' έκ' όταν ν' έκ' όταν

Και πρόσπεσε στα ποδιά μου, του σπλάχνους μου ζη-

Κι' όπως τ' ά πονηρά στοιχειά δαμασμένα, σφιγμένα

Μεσ' στάντρειωμένου τή φουχτιά, τ' άπλα τους τ' ά

Τ' ά τρουερά, κι' άνοιγουνε καλόκαρδα το στόμα

Και κάποια λόγια που βοήθάν μ' ήνευε τάντρειωμένου,

Έτσι κ' εκείνος άνοιξε το στόμα, δίνοντάς μου,

Γιά να τις κάνω φυλάχτο, τις φρονιμες δρυήνιες

Δέ με ξαφνίσανε βγαλτές άπ' το δικό του στόμα,

Γιατί τις άκουα μέσα μου κι' άπό καιρό πιο άκέριες

Κάθε κορφή που να ύψωθ' ή γυρευει άκόμα άπάνου,

Σ' ά να ζητάη να γίνη έγώ, να τή χτυπάω, μού είπε,

Κι' αν θ' ήλω πάντα άστραφτερά τ' έρματα κι' άξια

Μακριά άπ' του πλούτου τή χρυσή σκουριά να τ' ά

Και νάχω τ' ά παλάτια μου καθάρια άπ' τ' ής γυναίκας

Τήν άμαρτία του πειρασμού κι' ό πιο μεγάλος βρόχος

Είν' ή γυναίκα ασίματος γκρεμόδραχος να στέκω,

Κι' ό,τι κατώ στο λογισμό, να μ' ήν το φέρνω γυρά.

(Όμοια και τ' ά φαρμακερά φυτό που θανατώνουν,

Γίνονται γιατροβότανα μεσ' στου σοφού τ' ά χέρια)

Με έγώ είμαι άπ' τή ζωή, πόρος και μ' όδωχαν, τ' ά

Τ' ά γνώση, και μ' ό πλάσας καρδιά και κ' ός το λόγο,

Και γιάση και σοφία μου και λόγος μου, ό ΠΑΡ-

Εύλογημένα είν' άπ' ό Σέ. Και σ' ό σκελετό του κόσμου

Μα' άναμτη έγινεσ' έμέ, μ' όλό' γιά μέ, δασκάλη,

Και μ' όμαθε τ' ά γραμματα που είν' άμαθα άπ' τ' ός

Ό νομοθέτης κι' ό ύπευργός κι' ό στρατηγός έγώ είμαι,

Βουλή και χέρι είν' άπ' ό με κ' ή πρόστασή μου ό

Όχτρός μου είν' ή γυναίκα έμέ, το ψέμα είν' ή γυ-

Κ' είν' ή γυναίκα ή άβυσσος, κι' ό ήλιος είν' εκείνη

Π' ό δολερή άπ' το τσίρι της τ' όν άντρα και πιο μαύρη,

Άπόγκριτη κι' άταίριαστη μεσ' σ' ό δεινά τ' ής πλάσης,

Γιατ' έτσι ψεύτρα, είν' άγγελος, κ' έτσι άβυσσος,

Και πνέει, σ' ά να τή φύσηε το στόμα, Σπρ, ΘΕΩΤΟΚΟΙ

Δέν είμαι τ' ής γυναίκας γιός, μηδέ βλαδέταρι τ' ή

Φύτρα κακή, γραμματικοί, φιλόσοφοι, ρητόροι,

Με τ' ά γιοματ' ά δνμάτα και τ' άδειαν' κεφάλια,

Πλέχτες των άερόλογων και των άνοήτων ψάλτες!

Είν' όμορφος κι' ό θάνατος άπ' ό τι μέσα του έχει

Άξήγητο κι' άπείραστο κι' άθάνατο και μέγα,

Κ' έσεις, άντι να γίνετε των κρίων τρυγητάδες

Που μεσ' άπ' ό τα μνήματα σ' άν πιο χλωρά φυτώνουν,

(Γιατί τ' ά πότισαν καρδιές με δάκρια και με αίμα),

Και κάτου άπ' των άμάραντων κυπαρισσιών τους

Άντι να μελετήσετε τον κόσμο που περνάει

Κι' όλο είν' ό ίδιος κι' όλο άλλάζει, — έσεις γυρτοί

Ταράζετε τ' ά κόκκαλα και ψηλαφολογάτε

Τις κάμπιες, κι' άπ' του θάνατου τ' ή νεκρά είν' ή

Και ζήτε άπό την άσκημιά σ' άν καταγωνιασμένοι,

Κι' όλο φαντάζεστε π' ός είν' ή άχτίδα τ' ής άλήθειας

Τ' άχνόφεργο του σκέλεθρου και τ' ής πυγολαμπίδας,

Πάντα στραβοί, κι' άγρίκιτα κι' άμύλητα σ' είναι

Όλα τ' ά ψαχιά και τ' ά ναθά, δειχτά ή κρυφτά, τ' ής

Η γλώσσα που βροντομαχάει σ' ό λόγο μου είν' ή

Τ' ής άργατίας, τ' ής λεβεντίας, και των άκέριων, και

Με τ' ή δική σας έμοιαση π' όχει τ' ά λόγια πάντα

Ήθωριασμένα σ' ά νεκρά και σ' ά μπαλασαμωμένα...

Έμένα ροθροκόκινα τ' ά λόγια μου σαλεύουν

Σ' άν του ματιού τ' ά παίξιμα και σ' άν την όψη, άλ-

Γιατί σ' ή γλώσσα των άπλων, κάθε που τ' ήν άφή-

Όλο να δώση τ' άνθος τ' ής, το Πνεύμα τ' άγιο πνέει

Που χέρια π' άει και λογισμός π' ός τ' ά μεγάλα έργα,

Και ρίμας και πιττάκια σας κι' όλα σας τ' ά γραμ-

Φύτρα κακή, γραμματική, φιλόσοφοι, ρητόροι,

Δέν είναι τίποτε, μαρματά σ' ό καταφρονεμένο,

Τ' ά γράφο, τ' άποσπερινό τραγούδι, που τ' άρχίζει

Σ' άν κατεβαίνη άπ' το χλωρό βουνόπλαγο ό τσοπάνος

Και του τ' άρπάζει ή θάλασσα και του τ' άποτελειώνει

Στ' ή μέρα που άργοςβύνοντας τ' άκούει κι' άναγαλ-

Και στοῦ χειροῦ τῆ δύναμη και στοῦ κορμιοῦ τὸ
[ψῆλος,
Και πάντα δλόρθος ἔστικε στὰ πόδια του, και πάντα
Βιγλάτορας ἀνήσυχος κι ἄτι βαρβάτο, πάντα
Σὲν κάτι νά μυρίζουνταν και νάβλεπε μακριάθε.
Στὰ κοῦρσα πρωτομάστορας και στὶς χωσές τεχνίτης,
Και καστρομάχος ἄφταστος και τῶν πολέμων ἄτλας.
Ἄλλοιὰ του ὅποιονε λάβωνε λαθωματιὰ δική του!
Μὲ τὴ χτυπιὰ πὸ ἠζπαιρνε παίρνονταν κ' ἡ ψυχὴ
|του,
Και τὸ φουσατό σὰ σεισμός τὸ τάραζε ἡ φωνή του.
Κι ὁ Πειρασμός του ξανάψε, γιὰ νὰ τὸν ξολοθρέψη,
Καταραμένη φαντασιὰ και μαύρη περηφάνια,
Και μὲ θυμὸ τὰ πάτησε σὰ νὰ εἴταν τιποτένια,
Πολέμους του και νίκες του και τὶς ἀντραγαθιές του
Στὴν Ἄντιόχεια, στὴς τραχειὰς Καππαδοκίᾶς τὰ
|κᾶστρα,
Στᾶρμένικα ἀκροσύνορα και πέρα ὡς τὸ Μαγδατί,
Και τὴν πορφύρα ντύθηκε και φόρεσε τὴν τιάρα
Και φόρεσε τὰ κόκκινα καισαρικά καμπάγια,
Κι ἄφησε κι ἀλάλαζοντας νὰ τὸν ἀνασηκώσουν
Τῶν ὄρκων καταφρονετῆ στὸ χάλκινο σκουτάρι,
Τοῦ βασιλιᾶ του ἀπαρνητῆ, καταλυτῆ τῆς χώρας,
Κ' ἔφτασε κι ὡς τὴ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ ὁ ἀν-
|τάρτης
Κι ἀψήφιστα μὲ σίμωνε τὸν εἶδε γύρω ἡ γῆ μου
Ταμπουρωμένο ὀλόμπροστα στὴς Ἄβυδος τὸ κᾶστρο.
Κι ἀπάνου ἀπὸ τὰ πέλαγα σὰ νάθελε νὰ τρέξη
Πετῶντας ὅπου τέντωσα και τότε καρτεροῦσα.

Κ' εἶδα και ποῖος εἶν' ὁ στρατός κι ὁ ἀχάριστος
|ποῖος εἶναι,
Ποῦ σέρνεται εἶδα ὁ ἄπιστος, ποῦ κρύβεται ὁ προ-
|δότης,
Κ' εἶδα τοὺς πολεμάρχους μου τριγύρω μου ὄλους,
|και εἴταν
Ἵποκριτᾶδες, μὲ τὸ φῶς ὑπάκοι δουλευτές μου,
Και μὲ τὴ νύχτα λαγουμιῶν σκαφτιᾶδες γιὰ νὰ
|πέσω.
Και τοὺς δικούς μου ὠχτρεύτηκα, και τὸ ρωμιὸ τὸν
|εἶδα
Στὰ πόδια μου σὰ σκῶληκα και σὰ μονομερίδα
Και πρὸς τὸν ξένο γύρισα· «Δικός μου ἐσ' εἶσαι,
|τοῦ εἶπα,
Τρέξε γιὰ μένα, Βάραγγε, βόθηα με, Ταυροσκύθη,
Γειά σας, χαρὲς κι ἀφροντισιές, πιά δὲν πιστεύω
|ἀνθρώπου,

(Μόλις τάντρίκειο χάραζε στὸ πρόσωπό μου χνούδι)
Σαρακηνέ, κᾶλλιο μ' εἶσέ, μ' εἶσνα, εἰδωλολάτρη,
Εἴσκεποι στὸν κατατρεμὸ κι ὀλοῖσοι στὴ βοήθεια.
Πᾶω νὰ μ' ἀργάση ὁ πόλεμος και νὰ μὲ ψήση ἡ
|φλόγα.
Και σφιγγώ τὸ πολεμικὸ σπαθί μὲ τόνα χέρι,
Μὲ τᾶλλο τὸ πανάγιο Σου τὸ κόνισμ' ἀγκαλιάζω,
ΜΗΤΕΡΑ Ἐσὺ ἠματουργῆ τοῦ Λόγου και τῶν ὀλων!
Ἐκεῖ στὴς Ἄβυδος μπροστά τὸ πυρωμένο κᾶστρο.

Και μὲ τοὺς Ἰθηρίτες του, χιλιάδα διαλεμένοι,
Ποῦ πρῶτοι λογαριάζονται τοῦ κόσμου πεζομάχοι,
Ἵλοι ψηλοί, λαμπαδωτοί, τρανότερος κανέννας,
Σὰ νὰ τοὺς καλομέτρησε ξεπίτηδες ὁ Πλάστης,
Παιδιὰ μὲ φτενοχάραγο τοῦ μουστακιοῦ τὸ χνούδι,
Μὲ τὸ μαχαίρι στὸ δεξί, χέρια, κορμιὰ, ποδάρια,
Θυμός, και ὄρη, και ἀκράταγοι· και χύμησε μὲ
|κείνους,
Μπροστά τους, και ξεχώριζε σὲν ἄξις καπετανίους,
Ἵσα κατὰ τὸ Βασιλιᾶ, μὲ τὸ ὑψωμένο χέρι
Τὸ σπαθοφόρο, ἀπάνου μου μῆτε καιρό ποῦ χανεῖ,
Κ' εἶδεινε πῶς μὲ γύρευε μὲ κείνο νὰ μὲ σίση,
Κ' εἴτανε σὲν τὸ σύγνεφο ποῦ ἀγέρηδες τὸ φέρνουν
Τρικυμιστοί, και τράνταζε στὸ πέρασμάτου ὁ κάμπος.
Και τὸν περίμενα κ' εἶγώ μὲ τὸ σπαθί στὸ χέρι,
Κ' εἴτανε τὸπλο μου ἄψυχο και ἀδύναμο, κ' ἐν ἄλλο
Ἀπάνου μου ὄπλο εἶχε ψυχὴ και δύναμη εἶχε, και
|εἴταν
Τὸπλο ποῦ κρυφαγκάλιαζα μὲ τᾶλλο μου τὸ χέρι,
Τὸ κόνισμᾶ Σου, ΠΑΝΑΓΙΑ, και ἡ χάρη Σου,
|ΜΗΤΕΡΑ!
Κ' εἶδα τὸ Βάρδα τὸ Φωκᾶ, κι ἀγνάντεμα δὲν
|εἴταν
Μεσ' ἀπὸ μάτια ἀνθρωπινὰ, ἠζμα και ἦραμα εἴταν.
Κ' εἶδα νὰ πέφτη ἀπ' ἄλογο μὲ μῆξ ὁ καθολλάρης,
Σὰ χτυπητός ἀπὸ γοργὴ σαΐτιὰ κι ἀστροπελέκι,
Κι ὁ ἀλάθωτος κι ὁ ἀσκλάθωτος κατακυλῶντας,
|μπαϊγνιο
Τῆς γῆς νὰ χαμοσέρνεται, κι ἀπάνου του ἑνας ὄχλο,
Νὰ ρυάξεται χτυπῶντας τον και κομματιάζοντας τον,
Κ' ἑνα κουφάρι ἀκέφαλο στὴ λάσπη νὰ θουτιέται,
Κ' ἐμὲ νὰ μοῦ προσφέρνεται κανίσι ἑνα κεφάλι.
Και τὸν ὄχτρό μου χτύπησε χέρι ἄφαντο, και τὸ
|εἶδα
Τὸ χέρι τᾶρχαγγελικό, τόδηγημένο χέρι,
Τῶν οὔραων ΚΥΡΑ, ἀπὸ Σέ. Καὶ ζέσπασε ψηλάθε
Και ὑπέρμαχη στρατήγισσα στυλῶθηκας και σιέπη
Σκοταδερὴ και φοβερὴ, ὅσα ἰλαρὴ χαράζεις

Κι ὅσο γλυκειὰ, κάθε φορὰ ποῦ δείχνεσαι κρατώντας
Στὸν κόρφο Σου τὸν ἄχραντο τὸ Βρέφος, ὁ ΑΘΗ-
|ΝΑΙΑ!
Και τὴν εἰκόνα Σου ἐνωῖωσα μὲς' στὸ δικό μου
|κόρφο
Νὰ παίρνη σάλειμα ζωῆς, νὰ γίνεσαι ψυχῆ μου.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε στέκομαι συλλογισμένος πάντα.
Σὰ νὰ μὲ χτύπησε κ' ἐμὲ γιὰ πάντα ἡ ὠρα κεινη,
Καθὼς χτυπᾶει τὸ νυχτοκόπο ἀφρόντιστο νεράκιδα
Ἀγνάντεμα στὴ δόξα τῆς και τὴ μιλιὰ τοῦ παίρνει.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε βρίζομαι, μάτια σὰ νάχω τοῦ
|ἔρνευ
Ποῦ τὴν τρυπᾶν τὴ σκοτεινὰ και μὲς' στὴ νύχτα
|βλέπων.
Σὰ νὰ θωρῶ τᾶθώρητα, σὰ νὰ μιλιῶ μὲ ἴσκιους,
Κ' εἶμαι ἀπὸ τότε ἀγέλαστος και μυστικός και
|στέκω
Σὰ μαζωμένος μέσα μου και τυλιχτός μ' ἐμένα.
Και σὰ νὰ υποψιάζομαι τὰ πάντα ὀλόγυρά μου·
Κ' εἶναι μακριὸ τὸ πείσμα μου, πέφτει κακίᾶ ἡ ὄρ-
|γῆ μου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

DELENDI CARTHAGO!

Καθὼς γύριζα τὶς προσᾶλλες μερικὰ ἠχωριὰ τῆς
Θράκης δυὸ πράματα μοῦ κἀνανε μεγάλη ἐντύ-
πωση—οἱ ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ κ' ἑνα κουτί σπύρτα.
Τὰ χωριὰ ἔχουνε σκολειά, τὰ σκολειά δασκᾶ-
λους κ' οἱ δασκᾶλοι τὶς φυλλάδες τους. Στὶς φυλ-
λάδες πάλι ὀλοῖνα γιὰ τὸ μακαρίτη τὸν Ἡρακλῆ
πολυλογοῦνε και γι' αὐτὸ κ' οἱ δασκᾶλοι ἀπὸ κει
δὲ βγαίνουνε. Τὸ πρόγραμμα τὸ σχολικὸ—καθὼς
φαίνεται—μόνο ἴσαμε τὴ μυθικὴ ἐποχὴ κατορθώνει
νὰ φτάση κι ὁ δάσκαλος πιστός στὸ σοφὸ τὸ κεί-
μενο δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεκουνηθή, νὰ λοξέψη ἀπὸ τὰ
γραμμῆνα. Ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ και κάτω Ἱστορία
δὲν ὑπάρχει, χάνετα: ἡ Ζωή. Καὶ γι' αὐτὸ τοὺς
προϊστορικούς αὐτοὺς ἄθλους κοπανίζουν ὀλοχρονίς
τὰ παιδιὰ. Καὶ παντοῦ.
Ἐαναθυμοῦμαι τώρα τὰ χωριᾶτικα σκολειά ποῦ
εἶδα, τὰ φτωγικὰ, μὲ τὰ παλιὰ θρανία τὰ σαρακο-
φαγωμένα και τοὺς ραγισμένους τοίχους ὅπου ξεθω-
ριάζει κρεμασμένος κανέννας κουρελιάρης χάρτης γε-
μάτος πράσινης θάλασσας και στεριῆς χωρισμένε με

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΣΩΤΟΣ*

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Και ἡ μέρα προβαίνει,
τὰ νέφια συντρίβει,
ΣΟΛΩΜΟΣ

Ἡ ἴδια σκηνή. Πρῶτ'. Ὅλα τὰ τζᾶμια ἀνεβα-
ομένα. Ἀπὸ τὸν κῆπο ἔρχεται μυρωμένη θροσιὰ μὲ
μελαδήματα πουλιῶνε. Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ κἀθεταὶ σὲ
νιβάνι κρατώντας βιβλίον και χέρια και διαβάζοντας.
Ἡ ΡΗΝΑ σιμά στὸ τραπέζι γάβει ἀσπρόρουχα. Ἡ
ΕΛΠΙΔΑ γοιμίζει και βάzza μὲ λουλούδια.

Ἡ ΡΗΝΑ. Τότε πίθανε και τὸ παιδί μας...
Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Ἀφίστε τα πιά!.. Καὶ χτές και

*) Κατὰ τὰ φύλλα 176, 177 και 178.

προχτές εἰδωθήκατε. Δὲν τὰ σῴσατε;
Ἡ ΡΗΝΑ. Σῶνουνται τὰ δικὰ μας; Χρόνια νὰ
μιλάμε και πάλι κάτι θὰ μένει ἀνείπωτο. Εἶναι τόσο
πολλά!..

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Καλὰ τώρα!

Ἡ ΡΗΝΑ (ἀφίνοντας τὸ βιβλίον). Κεῖνο ποῦ
μὲ φαρμακώνει περισσότερο εἶναι πῶς ζόδειασα τὰ
ὀμορφώτερα χρόνια τῆς ζωῆς μου δουλεύοντας τὸ
Ψέμα. (Σὲ λίγο). Εἶναι φοβερὸ σὲν καταστρώνεις
τὸ λογαριασμὸ τῆς ζωῆς σου νὰ βρῖσκεις στὸ ἐνεργ-
γητικὸ σου ἑνα μηδενικὸ μεγάλο σὰ βουνό.
Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (γελαστοῦ). Παράτησ' τα, ζέχασ'
τα... Πέρασαν αὐτά... Καινούρια ζωὴ τώρα.

Ἡ ΡΗΝΑ (ἦσυχον και λυπημένα). Καινούρια
ζωή. Καλὰ τὸ λές. Σὲ καινούρια ζωὴ μπαίνω. Ἄμα
γλυτώσει κανεὶς ἀπὸ ναυάγιο θαρρεῖ πῶς τότε πρω-
τομπαίνει στὴ ζωὴ. Κ' ἐγὼ ναυάγησα και πάλαιψα
μὲ τὰ κύματα και δὲν τὸ ξέρω ἀκόμα ἂ σῴθηκα...
Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (παίρνοντας ἀπὸ τὸ βάζο ἑνα τραν-
τάφυλλο και πετώντας το στὸ Γιάννη). Ἐλα, ἐλα!..
"Ἄσ' τα! Τὰ περασμένα πέρασαν..."

Ἡ ΡΗΝΑ. Πέρασαν... μπορεῖ... μὰ ἀφίσανε
βαθιές χαραινιές ποῦ δὲ σβήνουνται. Λὲς καινούρια
ζωή; Ἄλλοίμονο, μπολιάζεται ἡ ἀγριαπιδιὰ και
βγάζει ἡμέρα ἀπίδια· μὰ ἐν τύχουνε σᾶπιες οἱ ρίζες

της και σκουλικισμένος ὁ κορμός της; (Ἐαναπαίρ-
νοντας τὸ βιβλίον και διαβάζει ἀπὸ μέσα του).
Ἡ ΡΗΝΑ (γράφοντας). Σοῦγραψα, καλὸτύχει
σοῦ ξανάγραψα... Τὶ φταίω ἐγὼ; Ἐμαθα πῶς βρι-
σκόσουνε στὸ Τρισίτι. Σοῦ γράφω πῶς ὁ ἀδελφός
μου μ' εἶδιξε ἀπὸ τὸ σπιτί· δὲ μὲ ἀπαντάς. Σοῦ
γράφω ὕστερ' ἀπὸ δεκαπέντε μέρες πῶς μῆξ· εἶλιψε
και τὸ ψωμί· τὸ ἴδιο. Ἄρρωσταίνει ὁ Μήτσος· σοῦ
γράφω· τσιμουδιά. Τὸ παιδί ὅσο πῆγαινε και βᾶ-
ραινε. Σοῦ τὰ γράφω ὄλα· λυτήσου μας, Γιάννη,
μὴν ἀφίσεις νὰ πεθάνει ἑνα δυοχρονατικὸ παιδί, τὸ
παιδί σου, μὴν ἀφίσεις τὴ μάνα του νὰ πάρει στήν
ἀπελπισιὰ τῆς τᾶ βουνά. Γιάννη, δὲν εἶχες καρδιά,
εἴσουνε θεριὸ, Γιάννη... Εἶχασες πῶς πῆρες ἑνα
φτωχοκόριτσο στὸ λαιμό σου, πῶς ἀφοῦ τόκανες μη-
τέρα τᾶφισες στοὺς πέντε δρόμους... Τὸ ζέχασες,
ὄλα τὰ ζέχασες... Καὶ σ' ἀγαποῦσα, και μ' ὄλα
ποῦ μοῦκανες στυγμῆ, δὲν περνοῦσε ποῦ νὰ μὲ σὲ
συλλογιστώ (κλαίει).

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Μὴ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δὲν τᾶ-
φίνετε πιά; Δὲν παύετε;
Ἡ ΡΗΝΑ. Ὁχι, νὰν τὰ πεῖ, ὄλα νὰν τὰ
πεῖ... Νὰν τὰκούσω ὄλα... τὸ κάθε κακὸ ποῦκανα.
Ἐτσι μοναχὰ θὰ ἐξαγιστώ και θὰν μὴν μπορεῖσω νὰν-
τικρῶσω τὸν ἑαυτὸ μου δίχως νὰν τονὲ ντρέπομαι...

αυτή τη δίκη; Άλλοίμονο, πλάι της σιέται και λυγίζεται σαν κοκόττα, και η κοινωνική σαπίλα που έσπασε, σαν ύπνομος γιομάτος βρώμες, και μās ξεσκέπασε δικηγόρους, επιστήμονες δηλαδή, πορτιέρηδες σε χαρτοπαίγνια, και δικηγόρους που γυρίζουν, όχι από δικαστήριο σε δικαστήριο, μη από τζόγο σε τζόγο να παίρνουν πο ύ ρ τ ο υ ς, κι άστυφύλακες που ύποστηρίζουν τούς χαρτοπαίχτες, και τόσα άλλα βρώμικα πράματα που παρουσιάστηκαν, όλόγυμνα μέσα στο δικαστήριο και μās φωνάζανε πως δεν πρέπει να κλαίμε μοναχά για τα πολιτικά χάλια μας, αφού έχουμε κι άλλα χάλια, τα κοινωνικά, που άγωνίζονται με δαύτα παληκαρίσια για τα πρώτα.

Νά κι ο Κωσταγερακάκης, το ξάφρσιμα αυτηνήs της σαπίλας, ο άθροπος—ας τον πούμε κ' έτσι—που λαχταρούσε να σκοτώσει κάποιον, αδιάφορο ή μοναχός του ή βαλμένος, μόνο και μόνο για να κάνει το κακό,—ο Κωσταγερακάκης που ονομάζει «ΑΕΙΜΝΗΣΤΟ» τον άθροπο που σκότωσε—ο Κωσταγερακάκης που χαριεντίζεται και θυμώνει κι αδιαφορεί μπροστά στο δικαστήριο σα να δικάζεται για πταίσμα, για το κλέψιμο καμιανης κόπτης ή για καμιά χαστουκιά που δωσε σε λούστρο πάνου στο θυμό του—ο Κωσταγερακάκης, που, ποιός το ξέρει, μπορεί σιά κατάβαθα της βρωμερης ψυχής του να θρέφει και τη γλυκιά έλπίδα πως δε δάναυ δάσκολο να γλυτώσει και το κεφάλι του, αφού ή πόρνη Πολιτική, που βασιλεύει σ' αυτόν τον τόπο, τόσους και τόσους κακούργους κατέβασε από την καρμανιόλα και σε τόσους όμοιους του έδωσε τιμές κ' αξιώματα.

Όποιος μελετάει αυτή τη δίκη τα χάνει και ρωτιέται ανθρώπινα κεφάλια πρόκειται να πέσουνε δώ, ή μουρλοί χαροκόποι, απάνου στο μεθήςι τους, αποφασίσανε να παίξουν το δικαστήριο; Άθρώποι δικάζονται δώ ή μεθησμένοι γλεντοκοπάνε;

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ

έδωσε μια άπογεματινή παράσταση τη δεύτερη μέρα τώ Χριστούγεννώ με το Φάουστ· την έδωσε για τα παιδιά και για τούς εργατικούς ανθρώπους, εμπόρους, μπακάληδες, κτλ. που τα Χριστούγεννα έχουν καθισιά και μπορούνε να πάνε να ιδούν και μια παράσταση, που να μās συμπαθάνε μα θαρρούμε που αξίζει κάτι παραπάνου από τη μπουραρία κι από την ταβέρνα.

Τό θαρρούμε μεις, τό θαρρεί κι ο κ. Οικονόμου του Βασιλικού, μα δεν τό θαρρεί έτσι, φαίνεται, κι ο κοσμάκης, γι' αυτό κ' οι θεατές στα δάχτυλα μετρούντουσαν, πενήντα, εξήντα, τό πολύ πολύ, κι όχι από τον εργατικό κόσμο, έμπορούπάλληλοι, να πούμε, έμπορομπακάληδες με τις γυναίκες και τα παιδιά τους, μα λίγα παιδάκια και λίγοι από κείνους που πηγάζουν και τις καθημερινές στο θέατρο.

Κρίμα να δείχνει τόση άδικαρία ο κόσμος σ' ένα τέτιο θέατρο, που μπορεί νάχει στο παθηπικό του Άρτεμισίες, Άριάδνες και Πετσάληδες, έχει όμως και στο ενεργητικό του τόσα καλά πράματα, έχει κ' έναν Οικονόμου που μ' όλη τη σκλησία δουλιά του δεν μπορεί να του δώσει ζωή, αφού έχει μπροστά του ένα κοινό που δε διαφέρεται καθόλου για Τέχνη.

Δε γίνεται άλλο για να σταθεί αυτό τό θέατρο—πρέπει, κοντά σ' άλλα του έξοδα, να καθιερώση και τα θεωρικά, αφού τήχανε και οι άρχαίοι, που τους καμαρώνουμε, δά και για προγόνους μας.

Άς γραφτεί αύριο στην «Ερ. της Κυβερ.» πως

διορίζεται ο τάδε «θεατής στο Βασ.θέατρο» μεμιστό εξήντα δραχμές τό μήνα και να δείτε πως γιομίζει τό θέατρο κάθε βράδι. Άλλιώτικα του κάκου ό,τι κι έν κάνετε.

ΔΕΝ

ξέρουμε έν έκανε καλά ή άσκημα που μίλησε στην Α. Μ. με κάποια λευτεροστομιά—μπορεί και κομματική—κι άξω από τούς τύπους ο Πρόεδρος της Βουλής ξέρουμε μοναχά πως ή ψυχρολουσία του Βασιλιά με τό περίφημο «Σύν Άθηνα», όταν ο πρόεδρος του άνάφερε τό συγγενολόγι του, ήταν άπαρκιτητη για τα Ρωμαίικα κεφάλια.

Ίσαμε σήμερα ραχατεύαμε κάτω από τούς Προγονικούς ήσκιους κι από τα Βασιλικά συγγενολόγια. Καιρός να κουνήσουμε πιά και λίγο τα χέρια μας, ά δε μās τα παράλυσε δλωεδιόλου τό μακροχρόνιο αυτό ραχάτι. Νάν τα κουνήσουμε όμως όλοι· από τον πιό Άπάνου ίσαμε τον πιό κάτω.

ΑΠΟ

κάπιο επίσημο χαρτί της Πρωτανείας που δημοσιεύτηκε στις φημερίδες μαθαίνουμε πως ο κ. Παντελίδειος διορθώθηκε και θα βραβεύει έργα γραμμένα στην καθρεύουσα και στη δημοτική γλώσσα, αποκλεινοντας μόνο όσα έργα θήναι γραμμένα στο «Ψυχαρικόν ιδίωμα».

Αυτή, λέει, είναι ή θέληση του άγωνοθέτη και μπράβο του αφού δέχτηκε στον άγώνα του και τη δημοτική γλώσσα. Όσο για τό «Ψυχαρικόν ιδίωμα», θα γελάει κάτω από τα μουστάκια του κι ο κ. Χατζηδάκης που ύπόγραφε τη δήλωση της Πρωτανείας, αφού Ψυχαρικό ιδίωμα και Δημοτική γλώσσα είναι τό ίδιο πράμα.

ΠΕΘΑΝΕ

κι ο Μακράκης που άφορέστηκε άλλοτες από την Ί. Σύνοδο για αίρετικός και φυλακίστηκε από την Πολιτεία, για ναποδειχτεί ακόμα άλλη μια φορά πως στο Ρωμαίικο, μ' όλο τό καμαρωμένο Σύταγμα μας, έλευτερία Σκέψης δεν ύπάρχει.

Όυτε όπαδοί του είμαστε, ουτε στην έκκλησία του πατήσαμε ποτέ. Δεν παύει όμως ναίαι για μās σεβαστός ο Μακράκης, αφού άφιέρωσε δλάκαιρη τη ζωή του σε μια Ίδέα, πωλέμησε γι' αυτήν, ύπόφερε και της στάθηκε πιστός ίσαμε τη στερνή του πνοή.

Τέτιοι άνθρωποι, σ' όποιο μέρος της γής κι εζούν, είναι σεβαστοί. Στην Ελλάδα, ακόμα περισσότερο, γιατί έδω σα να μην τό καλονιώσαμε ακόμα τί πάει να πεί άγώνας και θυσίες για Ίδέα.

ΜΕ

τό φύλλο αυτό ο «Νουμάς» μπαίνει στον τέταρτο χρόνο του. Ένα ψηφί θαλλάζει πάνου στον τίτλο, τό «Χρόνος Γ'» θα γίνει «Χρόνος Δ'», μα τό ψηφί αυτό είναι τόσο φλύαρο που θα μπορούσε να σας κουβεντιάσει ώρες και μέρες για χίλια δυό πράματα, και καλά και κακά. Όποιος δε βαριέται τη φλυαρία, άς ξεφυλλίσει τούς τρεις τόμους του «Νουμά» και θάν τάκούσει όλα.

Ο «Νουμάς» αφού εύχαριστήσει όλους τούς εργάτες, μεγάλους και μικρούς, της Ίδέας που τονέ βοηθήσανε να διαβεί και τον τρίτο χρόνο του κι αφού εύχθη σ' όλους τούς συνεργάτες του κι αναγνώστες του ευτυχισμένο τον καινούριο χρόνο, ένα μονάχα έχει να σας πει και να σας τό βεβαιώσει, πως όση

δουλιά έγινε μέσα στα τρία περασμένα χρόνια άντι να τον ζιππάξει, τό εναντίο τονέ σπρώχνει να σκομπώσει περισσότερο τα χέρια του και να δείξει στο μέλλο σημαντικώτερη δουλιά, άφισρώνοντας περασμένα και μελλούμενα στην ΙΔΕΑ και στο μεγάλο τον άντιπρόσωπό της, τον ΨΥΧΑΡΗ.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Έπαιρναν τό τσάι τους αυτό σ' άπόγευμα στην τραπεζαρία και μιλούσανε για μια καινούρια πρόσκληση, που είχανε λάβει αυτή τη στιγμή για έν χορό στο προξένου της Άγγλίας, που θα γενόντανε κατόπι από όχτώ μέρες για τούς Άγγλους άξιωματούχους με την ευκαιρία του άγγλικού στόλου, που θάρχόνταν στους Κορφούς.

— «Σήμερα τό πρωί ήμουν με τον Πρόξενο, είπε κείνος, ένας νέος τριαντατεσσαράων ως τριανταπέντε χρόνων, και δυό τρεις φορές μου είπε να μη λείψουμε. Φαίνεται, που πολύ επιθυμεί ναχη και πολλούς ντόπιους στο χορό του».

— «Και πολύ φυσικό, άπάντησε κείνη, μια όμορφη γυναίκα αρκετά νεώτερή του, γιατί χωρίς τούς ντόπιους, αδύνατο να διασκεδάσουν οι ξένοι».

— «Χωρίς άλλο να φορέσης μια από τις καλύτερες τουαλέττες σου, πρέπει να καμης φιγούρα», είπε κείνος κοιτάζοντας γλυκά τη γυναίκα του.

— «Από τις καλύτερες; ναί, είπε κείνη σκεφτικιά, αλλά καμιά δεν είναι κατάλληλη για μια τέτια περίσταση».

— «Και γιατί;»

— «Μα γιατί όλες τις φόρες από δυό και τρεις φορές και δεν είναι πιά φρέσκες».

— «Έπρεπε τότες να κάμης μια καινούρια, άλλ' αυτές τις ήμέρες δυσκολεύουμαι, χρυσή μου, εκάναμε τόσα έξοδα! σ' τό ξέρεις, κι δεν μπορούμε να διαθέσουμε. Κρίμα! Και την κοίταζε με βλέμμα που έδειχνε τον πόνο που άίπτανόντανε για την άρνησή του. Ήτανε μονάχα τέσσερα χρόνια παντρεμένοι, νέοι κ' οι δυό με καλό χαρακτήρα, τα ίδια γούστα, σχεδόν τις ίδιες ιδέες κι άγαπιούντανε πολύ. Ο ένας προσπαθούσε πάντα να εύχαριστήση τον άλλον και γι' αυτό ή άδυναμία του να ίκανοποιήση έναν πόθο της γυναικός του τον στενοχωρούσε. Άλλά και πως να γίνη; Έμείνανε λίγη ώρα σιωπηλοί, κείνη τούβαζε για δεύτερη φορά τσάι στο φλυτζάνι του, αλλά φαινότανε, πως κ' εκείνης ή σκέψη έτρεχε άλλου.

— «Και πάλι έν θήλεις, είπε κείνος έπειτ' από δυό-τρία δευτερόλεπτά, ή ε ήταν εύκολο».

— «Πώς;»

— «Νά μ' άφήσης να κάμω αυτήν τη κατάσκεση του Προβατά. Τό ξέρεις, που έν δεν την έκαμα έδω και τέσσερεις μέρες που ήθελα. ή αιλία έπουν σ' ό,τι δε μ' άφηνες, κι άφου είχανε την τύχη να τούς προστατεύη ή γυναικούλα μου...»

— «Κ' είχα δικιο, τούς καμημένους! Άν δεν έρχόμουνα στο χωριό φέτος και δεν είξερα τη φτώχεια τους, καλά, τώρα όμως που ξέρω βόλτω, πως είναι άδικο να πάρουμε τό βωμ' από τό στομα των παιδιών του».

— «Κ' έτσι τούς συνηθάς να μη πλερώνουν ποτέ και τελειώνε, που έμεις μένομε χωρίς χτήματική περιουσία» και για να φανη λιγωτέρο σοβαρή αυτ' ή παρατήρησή του, σηκώθηκε, πήρε όσα δυό

«τίς συνταιριάζουμε σε τρόπο που να γίνουν ένα μιὰ μέρα».

«Εως εδώ υπάγει πολύ καλὰ ἀλλ' ἀπ' ἐδῶ ὡς κάτω ὅλα εἶναι ἀνάποδα».

«Γιὰ νὰ καταντήσουμε ὅμως ἐκεῖ χρειάζονται προῖα—λέει ὁ κ. Ἀποστολίδης—να γράφουμε με δημοτικούς τύπους (καὶ τότε ἀπὸ ποῦ θὰ κρέμονται ἡ καθρέφουσα;) καὶ νὰ βροῦμε καινούριο ἀλφάβητο ποῦ νὰ δύναιτο νὰ ομιλήῃ ὅλα τὰ φωνητικὰ συνταιριάσματα τῆς δημοτικῆς».

Ἐνῶ ἐγὼ λέγω σελ. 161

«Πρέπει λοιπὸν νὰ μένουν τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, καὶ οἱ Λόγιοι μας, ἀντὶ νὰ λογοφέρωνται καθεὶ λίγο καὶ λιγάκι, ἀντὶ νὰ φορτώνουν τὴν ἡλιθίαν οἱ μὲν με βαρβαρισμούς ἀξέστους, οἱ δὲ με Ἑλληνισμούς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀκαταλήπτους, πρέπει νὰ προσπαθῆσουν νὰ συμπληρώσουν τὰ δύο ἰδιώματα ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἀφανηροῦντες ἀπὸ αὐτὰ πᾶν ὅ,τι ξενικὸν ἢ ἀργαῖκόν τὰ χωρίζει καὶ ἀντικαθιστῶντες τὰ ἐλλείποντα διὰ πλέξεων λαμβανομένων κατὰ προτίμησιν ἀπὸ τὴν κζῶσαν τοῦ λαοῦ γλῶσσαν, ἐν ἀνάγκῃ ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ὡς καὶ ἀπὸ τῆς ξένης γλώσσας, ὁσᾶν τις τὰ ὀνομαζόμενα πράγματα εἶναι ξένα. Οὕτω αὐτοὶ πρᾶττοντες δὲν θάβρῃσιν νὰ ἐξομοιώσουν τὰ δύο ἰδιώματα καὶ νὰ παύσουν τὴν Λατινὴν διηλωσίαν, τὸ ὅποιον θὰ ἦναι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τελεσίαν τῆς λαλουμένης ἐπικρατησιν».

Πῶ καθαρά, νομίζω δὲν ἤμπορούσε νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἰδέα μου.

«Ἄλλο βῆμα, λέγω παρακάτω, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν θὰ ἦτον ἡ εἰσαγωγή τῶν δημοτικῶν τύπων εἰς τὸν γραπτὸν λόγον. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον ὅσον τὸ φαντάζονται οἱ Δημοτικισταὶ μας...!!»

Καὶ ἐξακολουθῶ νὰ δίδω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους πιστεύω ὅτι ἔχω δίκαιον νὰ φρονῶ τοῦτο.

Πιστεύω, κ. Ταγκόπουλε, ν' ἀναγνωρίσετε ὅτι αὐτὰ τὰ δύο κείμενα δὲν ἐκφράζουν τὰς αὐτὰς ἰδέας, καὶ ὅτι τὸ κείμενόν μου ἐπαθεν, ἴσως ἀπὸ ἀπροσεξίαν τοῦ διορθωτοῦ σας, τρομερὰν παραμόρφωσιν. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Νουμά» εἶναι πολὺ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μου καὶ δίκαιον θὰ ἦτον καὶ συμφέρον καὶ εἰς τοὺς δύο μας νὰ γνωσθῇ τὸ ὀλιγοῦρο ἢ ἀλήθεια διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης μου εἰς ἓν ἀπὸ τὰ προσεχῆ τοῦ «Νουμά» φύλλα.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς ἐκ προκαταβολῆς διατελω

Ὅπως ὑμέτερος
B. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Ἐν Ραμνίῳ τῆς Ἀλεξανδρείας
τὴν 20 Δεκεμβρίου 1905.

ΤΑ ΕΛΛΗΝ. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ*

Πῶς εἴταν μιὰ εὐτυχισμένη ἐμπνευση τοῦ ἀξιότιμου ἐκδότη νὰ μπιστευτῇ τὸ ξανατύπωμα τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν σ' ἓναν ἄνθρωπο καθὼς τὸν Pavolini, εὐκόλα θὰ τὸ παραδεχτῇ κα-

*) [Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγουδιὰ μεταφρασμένα καὶ σχολιασμένα ἀπὸ τὸν Νικόλαο Τομμαζέο με πολλὰ προσθήκας καὶ με εἰσαγωγή τοῦ P. E. Pavolini (Sandron 1905).

«Σημ. τοῦ Νουμά». Τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Tosi δημοσιεύθηκε στὸ Ἰταλικὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ «Atene e Roma» χρόνος VIII ἀριθ. 78.

θένας ποῦ ξέρει καὶ μπορεῖ νὰ χτιμῆσῃ τὴ μόρφωση τοῦ σοφοῦ σανκριτιστῆ. Μ' αὐτὴ τὴ συλλογὴ μπορούμε νὰ γνωρίσουμε ἀπ' εὐθείας, δηλ. καλῆτερα παρὰ μ' ἓνα βιβλίον ἱστορικὸ ἢ σοβαρὰ ἐρευνητικὸ, τὸ νεώτερον ἑλληνικὸ λαὸ, τόσο ἄδικα λησμονημένο, στὶς ἀπαλές του τρυφερότητες, στὰ ὀλόθερμα πάθη, στοὺς προαιώνιους πόνους καὶ στὶς ἐλπίδες. Εἶναι ὀλόθερμα τραγοῦδια, χωρὶς καμμιὰ φιλολογικὴ ἀξιῶση, λουλούδια γεννημένα ἀπ' τὴ φαντασίαν ἀνθρώπων ποιητῶν, οἱ ὅποιοι τραγουδοῦν ἀπὸ ἀνάγκη τῆς ψυχῆς, γυρίζοντας ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνό, ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, σ' ὅλα τῆς Ἑλλάδος τὰ μέρη σκορπίζοντας τὸν ἀντίλαλο τῆς καρδιάς του. Ἀπὸ τὰ κλέφτικα τραγοῦδια, δυνατόν ὡς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βουνοῦ ποῦ ὕμνουνε, ὡς τὰ ἱστορικὰ τραγοῦδια ποῦ ζυγραφεῖται τὶς πιὸ σημαντικὰς στιγμὰς τῆς νεώτερης ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀπὸ τὰ οἰκογενειακὰ τραγοῦδια, ποῦ μέσα σ' αὐτὰ ἡ στοργὴ γιὰ τὴν οἰκογένειαν βρῖσκει τὴν πιὸ λεπτὴ καὶ τὴν πιὸ ἄγνη ἐκφράση τῆς, ὡς τὶς μπαλλάτες, τὶς ρομάντσες καὶ τὰ τρυφερὰ τραγοῦδια τῆς ἀγάπης, εἶναι ὀλόκληρη ἡ ζωὴ ἐνὸς λαοῦ ὅπου τὴν ζαναζοῦμε μέσα στὶς πολλὰ καὶ διαφορὰς ὄψεις τῆς. Πολεμικὰ τραγοῦδια εἶναι τὰ κλέφτικα ἢ καλῆτερα ἀποθέωσις τῶν ἠρώων, οἱ ὅποιοι ζευγαρώνοντας τὴν ἀδάμαστη καὶ ἄγρια ἐνέργεια τῶν πρωτογενῶν ἀνθρώπων με μιὰ φυσικὴ καὶ γλυκύτατη καλοσύνη ζοῦνε ἀπάνω στὰ βουνὰ με τοὺς ἀπρόσιτους βράχους κ' ἐρευνᾶνε με μάτι ἀπτοῦ τὸ ζύγωμα τοῦ Τούρκου ἑτοιμοὶ νανοῖζουε τουφεκί ἢ νὰ ὀρμήσουν σ' ἐφοδο. Στὰ ἱστορικὰ τραγοῦδια πάλι αἰσθάνεσαι τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἄτυχη πατρίδα ποῦ τὴν πλάκωνει νύχτα γεμάτη θλίψη καὶ λαχτάρα ποῦ σπαράζει τὴν καρδίαν, με φλογερὰς ὀρμὰς καὶ γλυκὰς ἐλπίδες. Ὁ ποιητὴς θυμίζει τὴν ἀλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπ' τοὺς Τούρκους (1453), μ' ἀπ' τὴν ἑξῆς μέρος τὰ δοξασιὰ κατωρθώματα τῶν Μπουσαράων καὶ τῶν Καραϊσκακῆδων (1827), θέματα δηλ. πόνων καὶ νόμιμης περηφάνειας γιὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ στὸν κύκλο τῶν τραγουδιῶν τῶν σουλιώτικων πολέμων ὑψώνει τὸν ὕμνον τοῦ στὶς ἠρωϊκὰς γυναῖκες τῆς ἄτυχης ἐκείνης ἐπιχείρησις, στὴ γυναῖκα τοῦ Τζαβέλα

ἀπὸ πολεμίας με τὸ μωρὸ στὸν κόρφο τῆς, κρατῶντας σὲ νὰ τῆς χέρι τὸ σπαθί καὶ στάλλο τὸ τουφεκί».

στὴ Χαϊδῶ καὶ στὴ θυσία τῆς Δέσπης, ποῦ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ στὰ χέρια τῶν Τούρκων βάνει φωτιά στὸ μπαρούτι καθὼς ἡ Μίκακα κ' ὀλοὶ μὲ φλόγα ἐγίναν». Ἐτσι ἡ ἀδερφή τοῦ Μάρκο-Μπότσαρη περνᾷ ἀπ' ἐμπρὸς μας φεύγοντας τὴν ὀργὴν τῶν ἄχτρῶν ποῦ τὴν κυνηγοῦνε καὶ με τὸ δαμασκί σπαθί τῆς καὶ με τ' ἀσημένιο τῆς πιστόλι μᾶς φαίνεται ὅς νὰ ζωντανεύῃ τὰ ἐπικά κατωρθώματα τῶν Ἀμαζόνων.

Ἀπ' τὴν ἀγάπην γιὰ τὴν πατρίδα στὴ στοργὴ γιὰ τὴν οἰκογένειαν. Βρῖσκονται νανουρίσματα γιὰ τὰ Φῶτα, γιὰ τὸν Ἀη-Βασίλη (τῆς πρωτοχρονιάς) καὶ γιὰ τὴν πρώτη τοῦ Μάρτη, ὅταν γυρίζῃ τὸ χελιδόνι φέρνοντας τὴν ἄνοιξιν καὶ τὰ παλληκάρια τὴ χαιρετοῦν, καθὼς στὸν ἀρχαῖο καιρὸ, με στίχους ποῦ θυμίζουνε στίχους τοῦ Ἀθηναίου. Κάποτε πάλι θλίβερὰ ἀντηχοῦν τοῦ χωρισμοῦ κ' ἀπὸ μακριὰ τραγοῦδια, λόγια φτωχῶν ἐξέριστων ποῦ θυμοῦνται τὶς γλύκες τῆς πατρίδας τοὺς ἢ κλάματα δυστυχισμένων ποῦ χωρίζονται ἀπ' τὸ σπίτι τους, ποὺς ξέρεϊ ἂν γιὰ πάντα. Στὸ τέλος τελευταία ὑποδιαίρεση αὐτῆς τῆς σειράς τῶν οἰκογενειακῶν τραγουδιῶν τὰ μοιρολόγια, ἐμπνευσμένα πρόχειρα ἀπὸ μιὰ μεγάλη λύπη, αὐτὰ ποῦ μαρτυροῦν μιὰ λαϊκὴ συνήθεια χωρὶς διακοπὴ ἀπ' τοὺς γόους τῶν τραωδίτιστων πάνω στὸ σῶμα τοῦ ἔχτορα στὴν Ἰλιάδα, στὴν περιγραφή τοῦ Ψευτο-Λουκιανοῦ στὸ de luctu καὶ ἀπ' αὐτὴ ὡς τοὺς δικούς μας χρόνους. Μὰ ἐγὼ

θέλω νὰ σημειώσω ἐδῶ μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς θρήνους τὸν ἀντίλαλο ἀρχαίων ἔχον, ὅταν ἐκεῖνο ποῦ ἀποκρίνεται ἐνῆς πεθαμένου στὸ χαιρετισμὸ τοῦ διαβάτη:

«Τὴν καλὴ μέρα ἔχετε σεῖς στὸν ἄπᾶνον κόσμο,
«Διαβαίνετε με τὴ δροσιὰ καὶ σὲς φωτίζει ὁ ἥλιος,
«Κ' ἐγὼ μαι ὁ κακότυχος μέσα στῇ γῆ τὴ μαύρη»

Δὲ σὲς φαίνεται ν' ἀκούτε σ' αὐτοὺς τοὺς ἀπελπισμένους στίχους τὴν κραυγὴ τῆς ἀγωνίας ποῦ ἀφίνει ὁ Ἀχιλλεὺς μέσα στὰ σκοτάδια τοῦ Ἄδη; ἓνας δυνατὸς πόθος γιὰ τὴ ζωὴ, γιὰ τὸ φῶς, καθὼς στὰ λόγια αὐτοῦ τοῦ ἄλλου πεθαμένου:

«Καὶ ποὺς ὁ πόνος πῶχομε δῶ στὸν ἄπᾶνον κόσμο,
«Ἄδῶ ποῦ τὸν ἥλιο βλέπομε καὶ με τὸ Φῶς του τρώμε;
«Στὸν Ἄδη ἔναι τὰ δάκρυα κεί ναι τὸ μαῦρο κλάμα.»

Τὰ τραγοῦδια τοῦ Χάρου ἔχουν σύντομα σχολιαστὴν στὴ σοφὴ εἰσαγωγή ἀπὸ τὸν Pavolini, ὁ ὅποιος ἐσημείωσε τὶς ὁμοιότητες μεταξὺ αὐτῶν καὶ πολλῶν παραδόσεων ἄλλων λαῶν. Πιὸ μεγάλη ἀκόμα ποιητικὴ παρουσία ἔχει ἡ συλλογὴ ἀπὸ μπαλλάτες καὶ ρομάντσες, συγκινητικὰς ἱστορίας ἀθώου ἔρωτα ἢ πᾶθους ἀχλαίνωτου, συγκινητικὰ ἐπεισόδια πίστεως ποῦ τὰ ὑπερέβει ὅλα, καὶ τίποτα δὲ φοβᾶται ἢ ἀπιστίας ποῦ ὅλα τάποτολμαε, παραδόσεις ποῦ κλείνουν μέσα ἀπὸ μυθικὸν κόσμο, λεπτὰ καὶ χαριτωμένα ἀλληγορίες, με μιὰ λέξη τραγοῦδια ποῦ μέσα τους ζαναζοῦνται ὅλη τὴ ζωὴ ποῦ ζῆσε τριγυρισμένη ἀπ' τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ ἢ μὲς στὸς κάμπος καὶ στὰ δάση ποῦ χαμογελοῦσε στὴν πρασινάδα τους τὸ γαλαζιο τούρανο, ἢ πάνω στὰ κύματα φουρτουνασιμένης θάλασσας. Ἐρωμένη καὶ γυναῖκα του καὶ μητέρα, ἡ γυναῖκα με μιὰ λέξη μᾶς φανερώνεται με μύθους τὶς πιὸ εὐγενεῖς ἀρετὲς τῆς, με με τὸ θέλητρο τῆς τὸ τρομερὸ καὶ θανατηφόρο.— Τελευταία ἔρχονται τὰ ἐρωτικὰ τραγοῦδια καὶ τὰ δίστιχα, αὐτὰ τὰ τελευταία πολυκρίθμα πρόχειρα φτιαγμένα ἀπὸ τοὺς νέους ἐρωμένους παντοῦ ὅπου ἀκούγεται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἀπ' τὴν Τραπεζοῦντα ὡς τὴν Κορσικὴν.

Ὁ Pavolini δὲν περιορίστηκε νὰ κἀν μιὰ ἐκλογή ἀπὸ τὰ τραγοῦδια τὰ μεταφρασμένα ἀπ' τὸν Τομμαζέο, μὰ πρόσθεσε σ' αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κείμενα ἀπὸ συλλογὰς νεώτερες καὶ ἄλλα ἀκόμα ἀνεκδότα, μεταφράζοντας παντὰ πιστὰ καὶ ἐπιχαίροντα με τὴν δύναμιν καὶ τὴν τέχνην ἐκείνην ποῦ θαυμάζουμε στὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Δαλματοῦ. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα τοῦ φαίνεται πῶς ἔκανε καλὰ νὰ κρατήσῃ τὶς σημειώσεις τοῦ Τομμαζέο, οἱ ὁποῖες, κάτω ἀπ' τὴ φαινομενικὴ ἀπλότητα, κρύβουν παρατηρητικὸ θαυμαστό, βαθύ, χαρακτηρίζοντας συχνὰ με μιὰ φράση ἢ μ' ἓνα μοναχὸ ἐπίθετο τὸ ἑλληνικὸν τραγοῦδι πολὺ καλῆτερα παρ' ὅ,τι ἓνας ἄλλος θὰ μπορούσε νὰ κἀν με μακρὸν σχολιάσμα. Πιστεύω πῶς ἡ καινούρια συλλογὴ θὰ βρῇ ὅλη τὴν τύχην ποῦ τῆς ἀξίζει καὶ ὅτι θὰ διαβαστοῦν καὶ στὴν Ἰταλία με ὠφέλεια καὶ μ' εὐχαρίστησιν αὐτὰ τὰ τραγοῦδια γραμμένα σὲ μιὰ γλῶσσα γιὰ τὴν ὁποία ἔλεγε ὁ F. Uriel: «il ne lui manque rien, pour être regardé dès à présent comme la plus belle langue de l'Europe; et c'en est indubitablement la plus perfectible».

(Μετάφρ. Ν. Γ. T. Tosi

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Καὶ πάλι δύο ἀραβοῦλες γιὰ τοὺς γλωσσολόγους. Ἀκούσαμε στὸ ταχυδρομεῖο κάποιον κύριο ποῦ ζητοῦσε νὰ γράψῃε δύο βραχέα κ. Ἀκούσαμε καὶ κάποιον φίλο μας δικηγόρο ποῦ λέγε: «Ἄ δὲν ἐξελήρωθη χτέες, ἐξεπληροῦται σήμερον».

— Ἀπόδειξις τρανὲς καὶ τὰ δύο πῶς ἡ Καθαρεύουσα εἶναι ἡ... Φυσικὴ μας γλώσσα!

— Ἀπὸ ἓνα κοινωνικὸν τῶν «Καιρῶν» τῆς περασμένης Πέμπτης μαθαίνουμε πῶς ἐπὶ τοῦ ΣΟΦΟΥ (II) καθηγητοῦ τῶν Ἑλλ. Γραμμάτων κτλ. κ. Γ. Μιστριώτου ἐξεδόθη ὁ Β' τόμος τῶν ρητορικῶν λόγων αὐτοῦ κο-

σμούμενος υπό έννα ώραίτων λιθογραφικῶν εικόνων.
 — Οι εἰκόνες αὐτές θῶναι βέβαιαι οἱ γελοιογραφίαι τῶ λόγων του. Νά λοιπόν πού ὁ κ. ΣΟΦΟΣ ἀρχίζει νά γίνεται καί ρήτορας εἰκονογραφημένος.
 — Γιά νάναθάλει τὸ δικαστήριον τῆ δίκῃ τοῦ Κωστα-γερακάρη-Μητσία, θάξε σπουδαίους λόγους, κι ἄδικα χαλάσανε τὸν κόσμο οἱ φημερίδες μὲ τάρβρα τους. Ἔβδν κι ἂν ἀποφάσιε τὸ δικαστήριον, ἐπειδὴ ἡ δίκη εἶτανε, νά ποῦμε, ἄρκετὰ δικαιοδοσιακῆ, νά τὴν ξαναδώσει γιά νά διασκεδάσει περισσότερο ὁ κόσμος.
 — Λάβαμε μιὰ προκήρυξη τῆς Ὀβραϊτικῆς κοινότητος τῆς Κέρκυρας, γραμμῆν ἐν τῇ καθάρια δημοτικῇ.
 — Κανένας ἀκόμα Σύλλογος Ῥωμαϊκός δὲν εἶχε τὸ κουράγιον νά κάνει ὅ,τι οἱ συμπατριῶτες μας Ὀβραῖοι.

Ο ΙΑΙΟΣ

ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στοῦ βορριά τὸ μπαλκονάκι
 Ὁρεε μένεις μοναχῆ.
 Ἀπὸ κάτω τὸ περβόλι
 Στῶν δακρύων σου τὴ βροχή.
 — Ὁ ἀδερφά μου ἐσεῖς δεινράκια
 Τῆς φουρτούνας τὴ βοή
 Θέ νά νοιώθετε ἀπὸ τώρα
 Καὶ τοῦ ἀγέρα τὴν πνοή.
 Πιά δὲν εἶμαι ἐγὼ ἡ παιδοῦλα
 Ποῦ ἐμεθοῦσεν ὄλη ἡ γῆ
 Μὲ τ' ἀθῶα χαμόγελά μου,
 Κ' εἰμὼνα χροῖς πηγῆ.

Πιά δὲν εἶμ' ἐγὼ ἡ γλυκιὰ σας
 Ποῦ τὴν κάθεν ἀγνιή,
 Ἐφερνά σας μὲ τὸ φῶς μου
 Ἀνοιξη παντοτεινή
 ... Κάπιο δεῖλι θαμπωμένο
 Ποῦ ὄλα ἐκάναν προσευχῆ,
 Ἀξαφ' ἄστραψε ἡ ματιά μου.
 Ἀχ! πὸς διάβηκε ἀπὸ κεῖ;

Ἀχ! πὸς διάβηκε ἀπὸ πέρα
 Πά στὴ λάμψη τὴ χρουσή;
 Ἦμιος εἶσον ἡ φεγγάρι
 Ἀγγελόμορφέ μου εὐ;
 Πάει κατόπι σου ἡ πνοή μου
 Καὶ μοῦ σέρνει τὴ ζωή.
 Ὡ! πὸς δένεστε δεντράκια
 Στῆς φουρτούνας τὴ βοή...»

Στοῦ βορριά τὸ μπαλκονάκι
 Ὁρεε μένεις μοναχῆ,
 Μὲ τὸ βλέμμα σου στὸ κάμιο
 Μὲ τὰ δάκρυα σου βροχή.

Τὶ κι ἂν ἡ καρδιά στενάξει;
 Τὶ κι' ἂν ἡ ψυχὴ πονεῖ;
 Σὺ προσμένεις καὶ προσμένεις.
 Ὡ! ἱστορία παντοτεινή...

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

(Δήγημα τοῦ Κνουτ Χάμσον, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Νορβηγικά)
 Μία φορὰ σ' ἓνα σπίτι εἶδα μιὰ κοπέλα ἰσχυρῶς λυπημένη σπᾶ γερὰ. Τὰ μεγάλα βαθιογάλανα μάτια τῆς λάμπανε καὶ δὲν μπορούσε νὰ κρύψει τὸν ἔρωτά τῆς. Ποῖον ἀραγε νὰ γαπαῖσε;

Κεῖνο τὸ νῆρ που στεκότανε σιμὰ στὸ παράθυρο, τὸ γιό τοῦ σπιτινοικιστῆ—κεῖνο τὸ νιό μὲ τὴ στρατιωτικὴ στολὴ καὶ μὲ τὴ λινταρσία φωνή. Θέ μου, πὸς τὰ γαλανὰ τῆς μάτια, γιομάτα ἀγάπη, ἀκολουθοῦσανε κάθε του βῆμα, κάθε του κίνημα, καὶ πόσο ἀνήσυχτα καθότανε στὴν καρέκλα τῆς!
 Τὸ βράδι στὸ δρόμο, καὶ πού τὴν πῆγαυα σπῆτι τῆς—εἴμαστε φίλοι, καλοὶ—τῆς εἶπα.
 —Τὶ ώραία βραδιά! Διασκεδάσετε καλὰ ἀπόψε; Καὶ σὰ νὰ κατάλαβα τίς σκέψεις τῆς, ἔβγαλα ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι μου τὴν ἀρρεβῶνα καὶ τῆς εἶπα.
 —Γιὰ δὲς, τὸ δαχτυλίδι σου μὲ στενεύει. Δὲν τὸ παίρνεις νὰν τὸ δώσεις νὰ μοῦ τὸ φαρδύνουνε;
 Ἄπλωσε τὸ χεῖρ τῆς καὶ μοῦτε δειλὰ δειλὰ.
 — Δός μου τὸ δαχτυλίδι, θὰν τὸ πᾶω νὰν τὸ φαρδύνουν.
 Καὶ τῆς τῶδωσα.

Ἦέρασε μῆνας. Τὴν ξανατάμισα κάπια μέρη πέρα στὸ δρόμο. Θέλησα νὰν τὴ ρωτήσω τί γίνηκε τὸ δαχτυλίδι, μὰ... δὲν εἶπα τίποτα.
 — Ἔχουμε καιρὸ, σκέφτηκα, ἕς περιμένουμε λιγάκι.
 Μὰ κείνη κοιτάζοντας ἄλλοῦ μοῦ εἶπε.
 — Γιὰ νὰ σοῦ πῶ... Τὸ δαχτυλίδι σου... Ἀλήθεια... Δὲν ξέρεις τί ἔπαθα μ' αὐτό κᾶπου τῶ βλακῆ... δὲ θυμῶμαι... Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, τῶχασα...
 Καὶ μὲ τὴ ματιά τῆς κερφομένη στὴ γῆς περιμένε τὴν ἀπάντησή μου.
 — Μήπως θυμῶσε μαζὶ μου; Ρώτησε κάπως ἀνήσυχτα.
 — Ἄ, μὰ! Γιατί νὰ θυμῶσω; τῆς ἀποκρίθηκα.
 Θέ μου! μὲ τί χαρὰ, μὲ πόσο ξαλαφρώτερη καρδιά μᾶλλον κ' ἐφύγα ὅταν εἶδε πὸς δὲ θυμῶσα μαζὶ τῆς!

Ἐπειτα πέρασε δὲκακαιρὸς χρόνος.
 Ἐναγῆριτα πάλι σ' ἐκείνη τὴ χώρα, κ' ἓνα βράδι βγήκα σ' ἓνα δρομάκι γνωστό, πάλι γνωστό δρομάκι.
 Καὶ ἔαφου τὴ βλέπω νᾶρχεται καταπάνου μου καὶ τὰ μάτια τῆς νᾶναι τρεῖς φορές πιὸ γαλανὰ καὶ τρεῖς φορές πιὸ φωτεινὰ. Μόνον τὸ στόμα τῆς σὰ νὰ μεγαλώσει καὶ σὰ νὰ γλώμιανε.
 — Νὰ τὸ δαχτυλίδι σου, μοῦ λέει, νὰ ἡ ἀρρεβῶνα σου! Τὸ ξαναβρήκα, ἀγαπητέ μου, καὶ τῶδωσα νὰν τὸ φαρδύνουν. Τώρα πῆξ θὰ σοῦρχεται καλὰ!
 Κοίταξα τὴ γυναῖκα μὲ τὸ μεγάλο στόμα, τὸ χλωμό, κοίταξα καὶ τὸ δαχτυλίδι.
 — Ἀχ, τῆς εἶπα, τώρα πῆξ αὐτὸ μοῦ εἶναι πολὺ φαρδύ.
 Κ' ἔβγαλα τὸ καπέλλο μου καὶ τὴ χαϊρέτησα.
 Μόσκα, Νοέμβριος 1905.

ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ἐπιμετοῦς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος
 Σκοτωμοί. Ἐπαρχίαι 11.
 Λαθωμοί. Ἀθήνα 2, Περαιὰς 9 (ὁ ἓνας ἀπὸ καρτόσσα καὶ οἱ ἑπτὰ τὰ Χριστοῦγεννα), Ἐπαρχίαι 9.
 Κλεψίαι. Ἀθήνα 2.
 Σημ. Ἡ Ἀθήνα πέρασε φέτος καλὰ Χριστοῦγεννα, δίχως αἷμα, τὴν ἱκανοποίησε ὅμως ὁ Περαιὰς μὲ τοὺς ἑπτὰ του λαθωμούς. Πάλι καλὰ, ἀφοῦ μπορούσανε νᾶναι κ' 107.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἔνκ, κ' ἓνα φρ. χρ. γιά τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιούντα τὰ γραφεῖα μας τὰκλουθα βιβλία:
 Τοῦ **Ψυχάρη** «Ταξίδι» (σελ. 502 καὶ «Ὀνειρο τοῦ Ἰαννίρη» (σελ. 268).
 Τοῦ **Πάλλου** «Ἦλιος καὶ φεγγάρι» (σελ. 120).
 Τοῦ **Φωτιάδου** τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μὲς ἀναγέννηση» (σελ. 405).
 Τοῦ **Ἑθναλιῶτη** «Ἱστορία τῆς Ῥωμασύνης» σελ. 320 καὶ «Μαζώχτρα, Προυκλακκας κλπ.» σελ. 269.
 Τοῦ **Ἐοῖου** «Τῆς Ζωῆς» (σελ. 194).
 Τοῦ **Φιλάντα** Γραμματικὴ τῆς Ῥωμαϊκῆς γλώσσας (μέρ. Α') (σελ. 96).
 Τοῦ **Λόγγου** «Ἀθήνης καὶ Κλόη» (χρῆστοδε-μέο) μετὰφρ. Ἠλ. Βουτιερῆδη (σελ. 86).
 Τοῦ **Εὐροπέδου** «Μῦθαι» μετὰφρ. Γιάννη Περιγαλιῆτη (σελ. 59).
 Τοῦ **Σοφοκλέου** Αἴας. Μετὰφρ. Ζήσιμου Σίδερη (σελ. 61).
 Τοῦ **Χ. Ἀντρεῖδου** «Ὁ Μὲγ' Ἀλέξανδρος» (σελ. 192).
 Τοῦ **Δ. Π. Ταγκόπουλου** «Ζωντανὸ καὶ Πεθαμμένοι» δράμα—«Ἡ Χρυσούρα» καὶ «Τάφος στὸ Γαλλὸ» διηγήματα (σελ. 78).
 Ἡ **ΜΙΑΔΑ**, μεταρραχμῆν ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ Πάλλου (σ. 416) δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ.
 Ἡ «**ΜΑΤΙΑ**» τοῦ Γ. Ἀβέζου δρ. 1.50

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Παρ. Το λάβωμ καὶ σ' εὐχαριστοῦμαι. Θί σοῦ γράφωμαι.—κ. Στρ. «Ἰνια Ἰνια ἐπειδὴ λέει, καὶ τὸ πιστεύουμε, πὸς εἶναι ἀρίστος τῆς Ἰδέας πρέπει νὰ πλερώσει καὶ τὴ συντροφιά. Φαντάζου τί θὰ γινότανε ἂν οἱ δημοτικιστᾶδες παίρνανε τὸ φύλλο χάρσιμα! Στὸ «Νουμᾶ», πρέπει νὰν τὸ ξέρεις, πλερώνουνε συντροφιά ἀκόμα κ' οἱ συνεργάτες του καὶ μοναχὰ ἔτσι κεκλήζονται τὰ ἔξωδὰ τοῦ φύλλου. Ὁ ἀγῶνας τῆς Ἰδέας δὲ θρέεται μοναχὰ μὲ λόγια θέλει κ' ἔργα. Καὶ δέκα δραχμῆς τὸ χροῖον δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσο σπουδαῖο πρᾶξ γιά νὰν τὸ συλλογίσεται ἓνας πού ὑπογράφεται καὶ ἄφλος τῆς Ἰδέας.—κ. Κτ. Κῆς. Γερμανία. Το «Ταξίδι» (Β' ἐκδοσι) τοῦ μᾶς ζητήσατε τίς προάλλες πουλιῖται στὸ Βιβλ. τῆς «Ἐστ(α)». Σὰς τὸ στέλνουμε ὅμως κ' εἰμῆς σὲ θέλετε. Ἡ τιμὴ του. 4 φρ. χρ. γιά τὸ ἐξωτερικὸ.—κ. Κ. Δαν. Βκκ. Ρουσ. Λάβαμε τὸ τελευταῖο γράμμα καὶ θὰ σὰς ἀπαντήσωμαι.—κ. R Park... Αἰθερπουλ. Λάβαμε τὴ συντροφιά τοῦ 1906 καὶ σὰς εὐχαριστοῦμαι.—κ. Στ. Τὸ διήγημα τοῦ Παλλου πού δημοσίεψε ἡ «Ἀκρόπολις» εἶναι καλῶς δημοσιεύμενο δὲ καὶ κάμποσα χρόνια στὴν «Ἐστ(α)», γι' αὐτὸ κ' ἡ γλώσσα του δὲ μιάζει μὲ τὴν γλώσσα πού γράφει σήμερα ὁ Παλλουμᾶς.—Στὸ Φίλο μας. Τῶνομα τοῦ ρομάντζου πού θὰ μᾶς σταίλει ὁ Ψυχάρης τὴν ἀνοιξη δὲν τὸ ξέρουμε γιὰ τὸ δὲ μᾶς τῶγραφε. Ἀπὸ τὸ ξωφυλλο τῆς Β' ἐκδοσι τοῦ «Ταξιδιου» μάθαμε μὲ χαρὰ, πὸς καίτε τίτσι ὄρο τᾶζει στὸ Νουμᾶ».

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀγοράν καὶ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς φράγκον καὶ ἀπὸ τῶν ἀποδοτικῶν εἰς ἑλληνικὴν ἀγοράν ἢ διαρκεῖς Αἰ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα ἕως ὅσον ἢ καταθέσεις εἰς χρυσὸν ἢ εἰς ἀπικαχῆς ὄψεως (chèqués) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐπιταγῆν τοῦ ὁμολογιούχου.
 Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῇ Κεντρικῇ Καταστάματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτου εἰς τὸ ὕποκαταστήματι τῆς Τραπέζης, ἐν Κερκύρῃ Κεφαλληνία καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης.

Τόκοι τῶν καταθέσεων

1	1)2	ταῖς 0)0	κατ' ἔτος διὰ καταθ. 6	μηνῶν
2	»	0)0	» » »	1 ἔτους
3	1)2	» 0)0	» » »	2 ἐτῶν
2	»	0)0	» » »	4 ἐτῶν
4	»	0)0	» » »	5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου νομαστικῶς ἢ ἀνώνυμοι.